

سوالات متن مطالعات اجتماعی نهم درس سیزدهم (نهضت مشروطه)

- ۱- در دوره مظفرالدین شاه رویدادی بزرگ در ایران رخ داد. این رویداد .. نهضت مشروطیت .. بود.
- ۲- نتیجه نهضت مشروطه چه بود؟ نهضت مشروطه باعث شد نظام پادشاهی استبدادی، جای خود را به پادشاهی مشروطه داد.
- ۳- نظام پادشاهی مشروطه چه نوع حکومتی است؟ در نظام پادشاهی مشروطه قدرت و اختیارات پادشاه بر اساس قانون محدود می شود و اداره کشور تنها در اختیار شاه نیست و نهادهایی مانند مجلس شورا و هیئت وزیران (دولت) در اداره کشور مشارکت و دخالت دارند.
- ۴- چرا در میانه دوران سلطنت ناصرالدین شاه اوضاع سیاسی، اجتماعی و اقتصادی ایران رو به افول نهاد و در دوران مظفرالدین شاه بیشتر شد؟ با افزایش نفوذ و دخالت انگلستان و روسیه در ایران، اوضاع سیاسی، اجتماعی و اقتصادی ایران رو به افول نهاد. این روند در دوران پادشاهی مظفرالدین شاه، به سبب ضعف و ناتوانی او فزونی یافت.
- ۵- چرا مردم ایران (در دوره قاجار) به تکاپوی اصلاح اوضاع کشور افتادند؟ مردم ایران که طعم تلخ استعمار را چشیده بودند و می دانستند که حکومت استبدادی کشورشان نیز قادر به مبارزه با استعمارگران نیست، با تکیه بر آموزه های دین اسلام و مذهب شیعه، به تدریج به تکاپوی اصلاح اوضاع کشور برآمدند.
- ۶- کشورهای استعمارگر چگونه می خواستند کشورهای دیگر را مستعمره خود قرار دهند؟ آنها پس از انقلاب صنعتی تلاش کردند تا تمام جهان را در چنگ خود بگیرند و از منافع اقتصادی آنها بهره مند شوند. یکی از برنامه های آنها، تضعیف حکومت های مستقل در سراسر جهان و در نهایت تبدیل آن کشورها به مستعمرات کشورهای قدرتمندی چون انگلستان بود. آنها همچنین با ایجاد فقه های جدید و دامن زدن به اختلافات مذهبی و اجتماعی، سعی کردند تا نیروی مقاومت مردمی را در این کشور تضعیف کنند.
- ۷- نقش روشنفکران در انقلاب مشروطه چه بود؟ از اواسط دوره قاجار، برخی شروع به تمجید از ویژگی های تمدن غربی و حکومت های مشروطه کردند و در مقابل، اوضاع نابسامان کشور را بیان می کردند.
- ۸- روشنفکران در دوره قاجاریه چه چیزی را ترویج می دادند؟ بعضی از روشنفکران این دوران، پذیرش بی چون و چرای اندیشه های غربی و خودباختگی در برابر غرب را ترویج می کردند و نهضت اصلاح طلبی مردم ایران را که بر اساس عدالت خواهی و نفی استعمار بود، با عقاید و اندیشه های غربی، در می آمیختند.
- ۹- چه عواملی باعث بوجود آمدن اعتراضات مردمی در دوران مظفرالدین شاه شد؟ مظفرالدین شاه، شاهی نالایق بود که توانایی سامان دادن به کشور را نداشت و ماجرای هزینه های سنگین سفرهای او به خارج کشور در عین وضعیت بد اقتصادی مردم، موجب ناراحتی های فراوانی شده بود. چنین اوضاعی در کنار برخی توهین ها به مقدسات دینی مردم از سوی برخی کارگزاران کشورهای استعمارگر در ایران، سبب به وجود آمدن اعتراضات مردمی به رهبری علمای تهران و در رأس آنها، آیت الله بهبهانی و آیت الله سیدمحمد طباطبایی بود.
- ۱۰- چه چیزی انگیزه مردم را برای مبارزه با استبداد و سلطه خارجی بیشتر کرد؟ موفقیت نهضت تنباکو و قتل ناصرالدین شاه
- ۱۱- کدام عامل جریان مشروطه را سرعت بخشید؟ ماجرای فلک شدن برخی از تجار بود.
- ۱۲- جریان فلک شدن تجار توسط حاکم تهران چه بود؟ در آن زمان، قیمت برخی کالاهای اساسی مانند نان و قند بالا رفت، برخی از مردم به همراه تعدادی از تاجران قند به این گرانی اعتراض کردند. حاکم تهران بجای آنکه به شکایت آنان رسیدگی کند، به آنها توهین کرد و تاجران را فلک کرد.
- ۱۳- عکس العمل مردم از به فلک کشیده شدن تجار توسط حاکم تهران چه بود؟ اعتراضات ادامه یافت و عده ای از علما با تحصن (بست نشینی) در حرم حضرت عبدالعظیم از مردم حمایت کردند.

۱۴- تحصن در حرم عبدالعظیم ... یک ماه .. طول کشید.

۱۵- در رأس تحصن کنندگان حرم عبدالعظیم چه کسانی قرار داشتند؟ آیت الله بهبهانی و آیت الله سید محمد طباطبایی.

۱۶- مهمترین خواسته معترضین در حرم عبدالعظیم چه بود؟ تشکیل عدالت خانه در تمام شهرها و عمل به قانون اسلامی به شکل دقیق بود

۱۷- مظفرالدین شاه به خواسته های مهاجران عبدالعظیم عمل نکرد صحیح(*) غلط ()

۱۸- وقتی مظفرالدین شاه به خواسته های مهاجران عبدالعظیم عمل نکرد علما و مردم دست به چه اقدامی زدند؟ در پی تشکیل نشدن

عدالت خانه و شدید شدن اعتراضات، شهر حالت نیمه تعطیل به خود گرفت و آیت الله طباطبایی و بهبهانی که پیشرفت کار را بدون

همراهی آیت الله شیخ فضل الله نوری ناممکن می دیدند، از او خواستند تا به جمع معترضین بیوندند. شیخ فضل الله که بزرگترین عالم

تهران بود، با آنان همراه شد و در پی او، اکثر روحانیون تهران به معترضان ملحق شدند. در نهایت، جمعی چند هزار نفره، برای به دست

آوردن مطالبات خود، راهی قم شدند و با ارسال نامه به عالمان دیگر شهرها و مراجع در عراق، بسیاری از ایشان را با خود همراه کردند.

۱۹- چرا عده ای از معترضین در سفارت انگلیس تحصن کردند؟ با خروج علما از تهران، در شهر شایعه شد که دولت قرار است تجار و کسبه

ای را که جزء معترضان هستند، تحت فشار قرار دهد. از این رو، جمعی از آنها به تحریک برخی وابستگان انگلستان، به سفارت این کشور پناه

بردند. به تدریج جمعیت تحصن کنندگان در سفارت افزایش یافت و به هزاران نفر تاجر، کاسب، طلبه و عموم مردم رسید.

۲۰- عکس العمل اعضای سفارت انگلیس در برابر تحصن مردم در سفارت خانه چه بود؟ اعضای سفارت از این فرصت استفاده کردند و با پذیرایی از

مردم، به تأثیر گذاری بر خواسته های آنان پرداختند و بیشتر مردم نیز، از سیاست پیچیده استعماری انگلیس و سوء استفاده این کشور از تحصن

آنها، غافل بودند. بسیاری از مردم برای اولین بار در سفارت با واژه "مشروطه" آشنا شدند و انگلیسی ها و غربگرایان به آنان القا کردند که بادی

همچون انگلستان، مشروطه و مجلس شورا بخواهند.

۲۱- فرمان مشروطیت توسط چه کسی و در چه تاریخی امضا شد؟ توسط مظفرالدین شاه و در مرداد ۱۲۵۸ .

۲۲- چه جریان هایی با چه تفاوت هایی در نهضت مشروطه نقش داشتند؟ در این نهضت دو گروه که شامل علما و روشنفکران بودند نقش داشتند.

علما خواهان ایجاد عدالتخانه و اجرای قوانین اسلامی و مبارزه با استعمارگران بودند. و روشنفکران خواهان برقراری عدالت و مبارزه با استعمار

بر اساس عقاید و اندیشه های غرب بودند.

۲۳- پس از صدور فرمان مشروطه عده ای از سیاستمداران مشروطه خواه، به سرعت .. قانون اساسی .. را تدوین کردند.

۲۴- مسائل و حوادث پس از مشروطه که باعث شد هدف های اصلی جنبش مشروطه خواهان بطور کامل محقق نشود چه بود؟

الف) تدوین متمم قانون اساسی و شدت گرفتن اختلاف ها

ب) تعطیلی مجلس

پ) شهادت شیخ فضل الله نوری

ت) افزایش دخالت های خارجی

ث) وقوع جنگ جهانی اول

۲۵- چرا قانون اساسی کاستی هایی داشت و عکس العمل علما در این زمینه چه بود؟ تنظیم شتابان قانون اساسی توسط نمایندگان موجب بروز

کاستی هایی در آن شد. این کاستی ها، آیت الله شیخ فضل الله نوری و جمعی زیادی از علما و دلسوزان را واداشت تا خواستار افزودن برخی

متمم ها به قانون اساسی شوند.

۲۶- متمم قانون اساسی با تلاش چه کسی به قانون اساسی افزوده شد؟ شیخ فضل الله نوری

۲۷- متمم قانون اساسی در چه موردی بود؟ بخش هایی در متمم قانون اساسی تصویب شد که بنابر آن، باید چند نفر از مجتهدان و فقیهان اسلام که با شرایط و زمان خود آشنا بودند، در مجلس شورا شرکت می کردند تا قانون های مصوب، مخالف قواعد اسلامی نباشد.

۲۸- از مظفرالدین شاه چه کسی جانشین او شد؟

الف) ناصرالدین شاه () ب) احمد شاه () ج) محمدعلی شاه (*) د) احمد میرزا ()

۲۹- محمدعلی شاه چگونه پادشاهی بود؟ پادشاهی مستبد بود.

۳۰- به دستور .. محمدعلی شاه .. مجلس به توپ بسته شد و منحل گردید.

۳۱- مجلس چگونه توسط محمدعلی شاه به توپ بسته شد و منحل گردید؟ او با پشتیبانی دولت روسیه و حمایت طرف داران حکومت استبدادی، تصمیم گرفت حکومت نوپای مشروطه را نابود سازد. پس از چند ماه اختلاف و درگیری موافقان و مخالفان مشروطه و حوادثی مانند قتل صدراعظم شاه و سوء قصد به جان شاه، به دستور محمدعلی شاه، مجلس به توپ بسته شد و منحل گردید.

۳۲- با تعطیلی مجلس، گروهی از مشروطه خواهان به .. اروپا.. رفتند.

۳۳- مجاهدان مشروطه خواه در تبریز به رهبری .. ستارخان.. و .. باقرخان.. در برابر حکومت استبدادی محمدعلی شاه به پا خاستند.

۳۴- چه کسانی در برابر استبداد محمدعلی شاه به پا خاستند و چه نتیجه ای گرفتند؟ مردم و علما در داخل کشور به مقاومت پرداختند. مقاومت اصلی از سوی مردم تبریز و به سردمداری ستارخان و باقرخان و با حمایت مراجع نجف شکل گرفت. در این زمان، طرف داران مشروطه در گیلان و اصفهان، در پی انتشار خبر مقاومت مردم تبریز، راهی تهران شدند و آن را تصرف کردند.

۳۵- فاتحان تهران پس از فتح تهران دست به چه اقدامی زدند؟ با تشکیل مجلسی فوق العاده، محمدعلی شاه را برکنار کردند و پسر نوجوانش، احمدشاه، را به جانشینی او برگزیدند.

۳۶- با پیروزی دوباره مشروطه خواهان چه اتفاقی افتاد؟ با پیروزی دوباره مشروطه خواهان انتظار می رفت که دشمنان واقعی نهضت، مجازات شوند. اما آنها رها شده و محمدعلی شاه نیز بدون محاکمه به خارج کشور منتقل شد. همچنین، در اولین روزها، جمعی از علما دستگیر شدند و شیخ فضل الله نوری نیز پس از یک محاکمه نمایشی، به شکلی دردآور اعدام شد.

۳۷- شهادت شیخ فضل الله نوری در جریان نهضت مشروطه نشان دهنده چیست؟ شهادت مظلومانه بزرگترین عالم تهران در جریان نهضت مشروطه که قبل از آن در نهضت تنباکو نیز نقش موثری داشت، نشانه ای از انحراف در مسیر مشروطه بود که از مدت ها قبل، شروع شده بود.

۳۸- شیخ فضل الله نوری مخالف و طرفدار چه نوع مشروطه ای بود؟ با مشروطه منطبق بر ارزش های غربی مخالف بود و طرف دار مشروطه شرعی بر پایه ارزش های اسلامی بود.

۳۹- چه حوادث مهمی در فاصله فرمان مشروطیت تا آغاز جنگ جهانی اول رخ داد؟ تدوین قانون اساسی، درگذشت مظفرالدین شاه، پادشاهی محمدعلی شاه، به توپ بستن مجلس و تعطیلی آن، فتح تهران، شهادت شیخ فضل الله نوری و تقسیم ایران بین انگلیس و روسیه (قرارداد ۱۹۰۷).

۴۰- مهمترین موانع و مشکلات داخلی نظام مشروطه را توضیح دهید. استبداد محمدعلی شاه و وابستگی او به روسیه-اختلاف بین رهبران مشروطه-انحراف از مسیر اسلام.

۴۱- انگلستان و روسیه برای مقابله با آلمان و متحدانش چه تصمیمی گرفتند؟ تصمیم گرفتند بجای رقابت، با یکدیگر همکاری کنند. به همین دلیل، طی قرار داد ۱۹۰۷ ایران را بین خود تقسیم کردند.

۴۲- قرارداد ۱۹۰۷ بین کدام کشورها بسته شد؟ انگلستان و روسیه

۴۳- روسیه و انگلستان در قرارداد ۱۹۰۷ تقریباً کدام نواحی ایران را تحت نفوذ خود گرفتند؟ روسیه شمال، شمال شرقی و شمال غربی و انگلستان

جنوب شرقی ایران را تحت نفوذ خود قرار داد.

۴۴- انگلستان و روسیه از امضای قرارداد ۱۹۰۷ چه بود؟ برای مقابله با قدرت روزافزون آلمان و متحدانش، تصمیم گرفتند به جای رقابت، با یکدیگر همکاری کنند.

۴۵- قرارداد ۱۹۰۷ چه نتایجی برای ایران داشت؟ روسیه با خیالی آسوده در امور داخلی ایران مداخله می کرد و اجازه نمی داد که دولت و مجلس اوضاع آشفته کشور را سروسامان دهند. علاوه بر این، نیروهای روسیه وارد خاک ایران شدند. آنها در تیریز تعدادی از مشروطه خواهان را کشتند و در مشهد نیز حرم امام رضا(ع) را به گلوله بستند.

۴۶- جهانی اول در چه سالی و بین چه کشورهایی رخ داد؟ در سال ۱۹۱۴ میلادی (۱۲۹۲ شمسی) بین متحدین و متفقین

۴۷- جنگ جهانی اول پس از ..۴.. سال با پیروزی ..متفقین.. به پایان رسید.

۴۸- نتیجه جنگ جهانی اول چه بود؟ بر اثر این جنگ، میلیون ها نفر کشته، زخمی و آواره شدند و خسارت ها و ویرانی های زیادی به بار آمد.

۴۹- در جنگ جهانی اول متحدین و متفقین کدام کشورها بودند؟

متحدین	آلمان، ایتالیا، اتریش، مجارستان و عثمانی
متفقین	انگلستان، روسیه، فرانسه، در اواخر جنگ آمریکا

۵۰- موضع ایران در جنگ جهانی اول چه بود؟ دولت ایران در ابتدای جنگ جهانی اول بی طرفی کامل خود را اعلام کرد اما انگلستان، روسیه و عثمانی این بی طرفی را نادیده گرفتند و نیروهای خود را وارد ایران کردند. پس از آن برخی مناطق ایران صحنه نبرد نیروهای روسیه و انگلستان با قوای عثمانی بود.

۵۱- دلیرمردان تنگستانی به فرماندهی ..رئیسعلی دلواری.. با ایثار جان خویش ضربه سنگینی به اشغالگران وارد آورد.

۵۲- آثار و پیامدهای سیاسی و اجتماعی جنگ جهانی اول در ایران را بنویسید. جنگ جهانی اول موجب بی ثباتی و آشفتگی بیشتر اوضاع ایران شد.

به دلیل حضور نیروهای اشغالگر و درگیری های نظامی، دولت مرکزی به نهایت ضعف رسید و تسلط خود را بر امور کشور از دست داد.

نافرمانی و سرپیچی از فرمان دولت مرکزی گسترش یافت و امنیت و آسایش مردم از بین رفت. در آن سالها، ایرانیان دچار مصیبت های بزرگی مانند قحطی، فقر، گرسنگی و شیوع بیماری های واگیردار شدند و افراد زیادی جان خود را از دست دادند.

۵۳- کدامیک از کشورهای زیر در جنگ جهانی اول جزء کشورهای متفقین بود؟

(د) عثمانی ()

(ج) انگلستان (*)

(ب) ایتالیا ()

(الف) آلمان ()